

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2015. gada 11. martā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Eiropas skolu statūti — Eiropas skolu apelācijas padomes kompetence lemt par darba līgumu uz noteiktu laiku, ko Eiropas skola noslēgusi ar pedagogu, ko nav pārcēlusi vai norīkojusi darbā dalībvalsts

Apvienotās lietas C-464/13 un C-465/13

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesarbeitsgericht* (Vācija) iesniedza ar 2013. gada 24. aprīļa lēmumiem, kas reģistrēti Tiesā 2013. gada 27. augustā, tiesvedībā

Europäische Schule München

pret

Silvana Oberto (C-464/13),

Barbara O'Leary (C-465/13).

TIESA (ceturtnā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši K. Jirimeē [*K. Jürimäe*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Saffjan*] un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 15. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Europäische Schule München* vārdā — *H. Kunz-Hallstein, Rechtsanwalt*,

— *S. Oberto* un *B. O'Leary* vārdā — *A. Freiherr von Schorlemer, Rechtsanwalt*,

— Eiropas Komisijas vārdā — *B. Eggers* un *J. Currall*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 4. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, kas Luksemburgā 1994. gada 21. jūnijā noslēgta starp dalībvalstīm un Eiropas Kopienām (OV L 212, 3. lpp.), 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmā teikuma interpretāciju.
- 2 Šie lūgumi ir iesniegti strīdā starp *Europäische Schule München* un attiecīgi *S. Oberto* un *B. O'Leary* par Vācijas tiesību sistēmas jurisdikciju lemt par prasību pārbaudīt ieinteresēto personu darba līguma noslēgšanas uz noteiktu laiku spēkā esamību.

Atbilstošās tiesību normas

Vīnes konvencija

- 3 Saskaņā ar 1969. gada 23. maija Vīnes konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām (*Recueil des traités des Nations unies* [Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumu krājums], 1155. sējums, 331. lpp.; turpmāk tekstā – “Vīnes konvencija”) 1. pantu “Konvencijas piemērošanas joma” tā tiek piemērota līgumiem starp valstīm.
- 4 Vīnes konvencijas 3. pantā “Starptautiskie līgumi ārpus Konvencijas piemērošanas jomas” ir noteikts:

“Fakts, ka Konvencija netiek piemērota starptautiskiem līgumiem, kas tiek noslēgti starp valstīm un citiem starptautisko tiesību subjektiem vai šādu citu starptautisko tiesību subjektu starpā, kā arī attiecībā uz tiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav izteikti rakstiski, neietekmē:

[..]

b) jebkuru Konvencijā izklāstīto noteikumu piemērošanu attiecībā uz tiem [līgumiem], kas neatkarīgi no Konvencijas būtu pakļauti starptautisko tiesību normām;

[..].”
- 5 Saskaņā ar Vīnes konvencijas 31. pantu “Iztulkošanas [interpretācijas] vispārējie noteikumi”:

“1. Līgums tulkojams [interpretējams] godprātīgi saskaņā ar parasto nozīmi, kāda piešķirama līguma noteikumiem kopumā un atbilstoši tā objektam un mērķim.

2. Līguma iztulkošanas [interpretācijas] nolūkos [..]

3. [..] jāievēro arī:

[..]

b) līguma piemērošanas prakse, kuru ieviesusi dalībnieku vienošanās attiecībā uz tā iztulkošanu [interpretāciju];

c) jebkuras starptautisko tiesību normas, kas piemērojamas attiecībās starp dalībniekiem.

[..].”

Konvencija, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus

- 6 Konvencijas, ar kuru nosaka Eiropas skolu statūtus, preambulas no pirmā līdz ceturtajam apsvērumam ir noteikts:

“ņemot vērā, ka, sākot no 1957. gada, ir dibinātas iestādes, kuras sauc par Eiropas skolām un kuras ir paredzētas Eiropas Kopienu darbinieku bērnu kopējai izglītošanai, lai nodrošinātu Eiropas iestāžu pienācīgu darbību,

ņemot vērā, ka Eiropas Kopienas ir ieinteresētas nodrošināt šo bērnu kopēju izglītošanu un šim nolūkam veikt iemaksu Eiropas skolu budžetā,

ņemot vērā, ka Eiropas skolu sistēma ir *sui generis* sistēma; ņemot vērā, ka tā ir forma sadarbībai starp dalībvalstīm, kā arī starp dalībvalstīm un Eiropas Kopienām, vienlaikus pilnīgi atzīstot dalībvalstu atbildību par mācību saturu un to izglītības sistēmas organizāciju, kā arī to kultūras un valodas savdabību;

tā kā:

[..]

— pedagogiem un citām personām, uz kurām tie attiecas, jānodrošina pietiekama tiesiskā aizsardzība pret Padomes vai administratīvo valžu darbību; šajā nolūkā jāizveido Apelācijas padome ar stingri ierobežotu kompetenci;

— apelācijas padomes kompetence neskar dalībvalstu tiesu kompetenci attiecībā uz civiltiesisko un kriminālo atbildību.”

- 7 Šīs konvencijas 7. pantā ir noteikts:

“Visām skolām kopīgām jābūt šādām struktūrām:

- 1) Padomei;
- 2) Ģenerālsēkretāram;
- 3) inspekcijas valdēm;
- 4) Apelācijas padomei;

Katru skolu pārvalda Administratīvā valde un vada direktors”.

- 8 Minētās konvencijas 8. panta 1. punktā paredzēts:

“1. Saskaņā ar 28. pantu Padomi veido šādi locekļi:

- a) katras Eiropas Kopienu dalībvalsts ministru līmeņa pārstāvis vai pārstāvji, kas ir pilnvaroti pārstāvēt attiecīgās dalībvalsts valdību, ievērojot to, ka katrai dalībvalstij ir tikai viena balss;
- b) Eiropas Kopienu Komisijas loceklis;
- c) Personāla komitejas izraudzīts pārstāvis (no pedagogiem) saskaņā ar 22. pantu;
- d) skolēnu vecāku pārstāvis, ko izraugās vecāku apvienības saskaņā ar 23. pantu.”

9 Šīs pašas konvencijas 12. panta 1) punkts ir izteikts šādā redakcijā:

“Administratīvos jautājumos Padome:

1) nosaka ģenerālsēkretāra, direktoru, pedagogu un saskaņā ar 9. panta 1. punkta a) apakšpunktu administratīvā un apkalpojošā personāla nodarbināšanas kārtību.”

10 Konvencijas, ar kuru nosaka Eiropas skolu statūtus, 19. panta 4. un 6. punktā ir noteikts:

“Saskaņā ar 28. un 29. pantu katrā administratīvajā valdē, kas paredzēta 7. pantā, ir šādi astoņi locekļi:

[..]

4) divi locekļi, no kuriem viens pārstāv vidusskolas pedagogus un otrs – pirmsskolas iestāžu un pamatskolu pedagogus kopā;

[..]

6) administratīvā un apkalpojošā personāla pārstāvis.”

11 Atbilstoši Konvencijas, ar kuru nosaka Eiropas skolu statūtus, 21. panta otrajai daļai direktoram ir jābūt kompetencei un kvalifikācijai, kas vajadzīga, lai viņa valstī vadītu izglītības iestādi, kura izdod beigšanas apliecību, kas tās īpašniekam dod tiesības iestāties augstskolā.

12 Atbilstoši šīs konvencijas 22. panta pirmajai daļai tiek izveidota personāla komiteja, kuru veido ievēlēti pedagogu un administratīvā un apkalpojošā personāla pārstāvji no visām skolām.

13 Šīs pašas konvencijas 26. pantā ir noteikts:

“Tie strīdi starp līgumslēdzējām pusēm, kas attiecas uz šīs konvencijas interpretāciju un piemērošanu un ko nav atrisinājusi Padome, ir tikai Eiropas Kopienu Tiesas kompetencē.”

14 Šīs pašas konvencijas 27. panta 1., 2. un 7. punktā ir noteikts:

“1. Izveido Apelācijas padomi.

2. Jebkuru tādu strīdu gadījumā, kas attiecas uz šīs konvencijas piemērošanu, visām personām, uz kurām tā attiecas, izņemot administratīvo un apkalpojošo personālu, pirmā un pēdējā instance ir tikai Apelācijas padome, ja visas administratīvās iespējas ir izmantotas, un attiecībā uz jebkura tāda akta likumību, kas pamatojas uz konvenciju vai noteikumiem, kuri izstrādāti saskaņā ar to un kuri nelabvēlīgi ietekmē šādas personas, Padomei vai Administratīvajai valdei realizējot savas pilnvaras, kas noteiktas šajā konvencijā. Ja šādi strīdi rodas saistībā ar finansēm, tad Apelācijas padomei ir neierobežota kompetence.

Nosacījumus un sīki izstrādātus noteikumus, kas attiecas uz šo lietu izskatīšanu, pēc vajadzības nosaka Pedagogu nodarbināšanas noteikumus vai nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtībā, vai arī Skolu vispārējos noteikumus.

[..]

7. Citi strīdi, kurās skolas ir puses, ir dalībvalstu tiesu kompetencē. Īpaši šis pants neskar dalībvalstu tiesu kompetenci civillietās un krimināllietās.”

Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtība

- 15 Eiropas skolu no 1994. gada 1. septembra līdz 2011. gada 31. augustam nodarbināto nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības (turpmāk tekstā – “Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtība”) 1.1.–1.3. punktā ir paredzēts:

“1.1. Eiropas skolas statūtos ir noteikts, ka dalībvalstu uz noteiktu laikposmu norikoti pedagogi ir štata personāls.

1.2. Papildus šim štata personālam ir jāpieņem darbā Eiropas skolas nepilnas slodzes pedagogi [..]

1.3. Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtībā ir paredzēti darba līgumi uz gadu. Nepilnas slodzes pedagogu amata pienākumi katru gadu var tikt grozīti, proti, atkarībā no mācību stundu skaita, ko neuzņemas norikotie pedagogi.

[..]”

- 16 Atbilstoši Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības 2. punktam direktors var pieņemt darbā nepilnas slodzes pedagogus, lai izpildītu nepilna laika darba uzdevumus.

- 17 Minētās kārtības 3.2. un 3.4. punktā attiecībā uz pagaidu darbiniekiem pedagogiem ir noteikts:

“3.2. [..] Darbam Eiropas skolās norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības 80. panta noteikumi ir piemērojami arī direktora darbā pieņemtajiem pedagogiem.

[..]

3.4. Skolas atrašanās valsts tiesību akti.

Neskarot iepriekš minētos noteikumus, nepilnas slodzes pedagogu, reliģijas skolotāju un pagaidu darbinieku darbā pieņemšanas un atlaišanas nosacījumus reglamentē skolas atrašanās vietas valsts tiesību akti darba tiesisko attiecību, sociālās apdrošināšanas un nodokļu jomā.

Iespējamie strīdi ir piekritīgi skolas atrašanās valsts tiesām.”

Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtība

- 18 Darbam Eiropas skolās norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības (turpmāk tekstā – “Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtība”) 6. panta a) punktā ir noteikts:

“Šajā nodarbināšanas kārtībā noteiktie amati tiek iedalīti šādās kategorijās:

a) personāla direktors:

— direktors

[..].”

- 19 Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības 80. pantā ir paredzēts:

“1. Apelācijas padomei ir ekskluzīva pirmās un pēdējās instances kompetence, izskatot visus strīdus starp skolu vadības struktūrām un personālu saistībā ar viņiem nelabvēlīga akta tiesiskumu. Ja šādi strīdi rodas saistībā ar finansēm, apelācijas padomei ir neierobežota kompetence.

2. Neskarot 77. panta noteikumus, apelācijas padomes kompetencē ir izskatīt lietu tikai tad,

— ja pirms tam ģenerālsēkretāram vai inspekcijas padomei tika iesniegta administratīva sūdzība atbilstoši šo statūtu 79. pantam

un

— ja šī sūdzība ir tikusi tieši vai netieši noraidīta.

3. Atkāpjoties no 2. panta, skolu administratīvās valdes un padomes lēmumi tieši var tikt pārsūdzēti apelācijas padomē.

[..]”

20 Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības 86. pants ir izteikts šādi:

“Šis kārtības pants, kas ir identiski Kopienas Civildienesta noteikumos paredzētajiem pantiem, interpretē atbilstoši Komisijas piemērotajiem kritērijiem.”

Vācijas tiesības

21 Tiesu iekārtas likuma (*Gerichtsverfassungsgesetz*) 20. pantā ir noteikts:

[..]

(2) Vācijas tiesu jurisdikcija nav attiecināma arī uz citām personām [..], ja saskaņā ar vispārīgajām starptautisko tiesību normām, starptautisku nolīgumu vai citām tiesību normām tā uz šīm personām neattiecas.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

22 *S. Oberto* un *B. O'Leary* ir *Europäische Schule München* pedagoģes, kas pilda šo amatu kopš attiecīgi 1998. un 2003. gada. Viņu pedagoģu darba līgumi, ko parakstījis šīs skolas direktors, tika noslēgti uz noteiktu laiku, proti, vienu gadu. Viņu pēdējie secīgie 2010. gada 13. jūlija pedagoģa darba līgumi attiecās uz laikposmu no 2010. gada 1. septembra līdz 2011. gada 31. augustam.

23 2010. gada 13. jūlija pedagoģu darba līgumu, kas noslēgti starp *Europäische Schule München* direktoru un attiecīgi *S. Oberto* un *B. O'Leary*, 10. punktā bija paredzēts:

“Piemērojamie tiesību akti un kompetentās tiesas

1. Izglītības pakalpojumu tiesiskajām attiecībām šādā secībā tiek piemēroti: šī līguma noteikumi, “jaunā kārtība”, kā arī saskaņā ar jaunās kārtības 3. panta 2. punktu piemērojamās Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības normas [..]. Saskaņā ar kārtības 3. panta 4. punktu Vācijas tiesības ir piemērojamas tikai, ciktāl šajā līgumā un līgumam piemērojamās Eiropas skolu tiesībās nav paredzēts attiecīgs regulējums un tikai tiktāl, ciktāl attiecīgais robs tiesiskajā regulējumā attiecas uz šajā līgumā nereglamentētajām darba nosacījumiem un darba tiesiskajām attiecībām, sociālo apdrošināšanu un nodokļu tiesībām.

2. Strīdus starp skolu un nepilnas slodzes pedagoģu saistībā ar šo līgumu, ciktāl līgumslēdzēju pušu tiesiskās attiecības ir pakļautas šim līgumam un Eiropas skolu tiesībām, izskata tikai Eiropas skolu apelācijas padome saskaņā ar Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības [..] 80. pantu. Vācijas valsts

tiesas saskaņā ar Eiropas skolu nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības 3. panta 4. punktu var izskatīt tikai strīdus starp skolu un nepilnas slodzes pedagogu, kas attiecas vienīgi uz jautājumiem, attiecībā uz kuriem atbilstoši šā panta 1. punktam ir piemērojamas Vācijas tiesības.”

- 24 *S. Oberto* un *B. O'Leary* ar divām prasībām, kas celtas *Arbeitsgericht München* (Minhenes Darba tiesa), apstrīd darba līguma ilguma ierobežojumu uz vienu gadu. *Arbeitsgericht München* viņas apgalvoja, ka Vācijas tiesām bija kompetence lemt par viņu darba attiecību ilguma ierobežojumu spēkā esamību. *Arbeitsgericht München* ar starpspriedumu, lai gan bija iebildums par nepieņemamību, ko izvirzīja *Europäische Schule München*, šīs prasības atzina par pieņemamām.
- 25 Pēc tam, kad tika noraidīta *Europäische Schule München* apelācijas sūdzība, tā *Bundesarbeitsgericht* (Federālā Darba tiesa) iesniedza *Revision* [kasācijas] sūdzību. *Europäische Schule München* šajā tiesā apgalvoja, ka tā nav pakļauta Vācijas tiesību sistēmai, jo pamatlieta ietilpst Eiropas skolu apelāciju padomes ekskluzīvā kompetencē.
- 26 Šādos apstākļos *Bundesarbeitsgericht* rodas jautājums par Vācijas tiesību sistēmas kompetenci attiecībā uz lēmuma pieņemšanu pamatlietā. Iesniedzējtiesa uzskata, ka lēmums, kas tai ir jāpieņem par šo kompetenci, ir atkarīgs no Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmā teikuma interpretācijas.
- 27 Šādos apstākļos *Bundesarbeitsgericht* nolēma apturēt tiesvedību un katrā no pamatlietām uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka Eiropas skolas nodarbināts nepilnas slodzes pedagogs, kurš nav kādas dalībvalsts norīkots, ietilpst konvencijā minēto personu kategorijā, nevis to personu kategorijā, kurām kā administratīvajam un apkalpojošajam personālam šis regulējums nav piemērojams?
- 2) Ja Tiesa uz pirmo jautājumu atbild apstiprinoši:
- vai Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka šis regulējums attiecas arī uz tāda nelabvēlīga lēmuma likumību, kuru skolas direktors pieņēmis attiecībā uz nepilnas slodzes pedagogiem, pamatojoties uz konvenciju vai uz noteikumiem, kas pieņemti tās piemērošanai?
- 3) Ja Tiesa uz otro jautājumu atbild apstiprinoši:
- vai Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka arī līgumiskas vienošanās noslēgšana starp Eiropas skolas direktoru un nepilnas slodzes pedagogu par darba tiesisko attiecību termiņa noteikšanu ir nepilnas slodzes pedagogam nelabvēlīgs direktora lēmums?
- 4) Ja Tiesa uz otro vai trešo jautājumu atbild noraidoši:
- vai Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka pēc visu administratīvo līdzekļu izsmelšanas pirmā un pēdējā instance ir tikai tajā minētā apelācijas padome, kuras kompetencē ir izskatīt strīdu par darba līguma termiņa noteikšanu, par ko skolas direktors ir vienojies ar nepilnas slodzes pedagogu, ja šī vienošanās galvenokārt ir balstīta uz padomes norādēm Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības 1.3. pantā, kurā paredzēti darba līgumi uz gadu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par Tiesas kompetenci

- 28 *S. Oberto* un *B. O'Leary* ir apstrīdējušas Tiesas kompetenci interpretēt Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, normas, jo tā neesot jāuzskata par Savienības tiesību daļu.
- 29 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Eiropas Savienības Padomes atbilstoši LESD 217. un 218. pantam noslēgts nolīgums attiecībā uz Eiropas Savienību ir Savienības iestādes pieņemts tiesību akts LESD 267. panta pirmās daļas b) punkta izpratnē, ka šāda nolīguma normas kopš to stāšanās spēkā ir Savienības tiesību sistēmas neatņemama daļa un ka šīs tiesību sistēmas ietvaros Tiesai ir kompetence pieņemt prejudiciālu nolēmumu par šī nolīguma interpretāciju (skat. spriedumu *Demirel*, 12/86, EU:C:1987:400, 7. punkts).
- 30 Tas pats attiecas arī uz tādu starptautisku nolīgumu, kāda ir Konvencija, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, ko, pamatojoties uz EK līguma 235. pantu (vēlāk EKL 308. pants, kas tagad ir kļuvis par LESD 352. pantu), noslēdza Eiropas Kopienas, kurām šādas tiesības tika piešķirtas ar Padomes 1994. gada 17. jūnija Lēmumu 94/557/EK, Euratom, ar ko pilnvaro Eiropas Kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienu apstiprināt ar parakstu un noslēgt Konvenciju, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus (OV L 212, 1. lpp.).
- 31 Tādējādi Tiesai ir kompetence pieņemt prejudiciālo nolēmumu par šīs konvencijas, kā arī par uz tās pamata pieņemto tiesību aktu interpretāciju.

Ievada apsvērumi

- 32 Vispirms ir jāatgādina, ka Eiropas skolu sistēma ir *sui generis* sistēma, kas, izmantojot starptautisku vienošanos, nodrošina sadarbību starp dalībvalstīm, kā arī starp tām un Savienību (skat. spriedumu *Miles* u.c., C-196/09, EU:C:2011:388, 39. punkts).
- 33 No judikatūras izriet arī, ka Eiropas skolas ir starptautiskas iestādes, kas, lai gan tām ir funkcionālas saiknes ar Savienību, tomēr ir formāli nošķirtas no Savienības un dalībvalstīm (skat. šajā ziņā *Miles* u.c., EU:C:2011:388, 42. punkts).
- 34 Tādējādi, ja Konvencija, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, ciktāl tā skar Eiropas Savienību, ir akts, kuru pieņēmusi Eiropas Savienības iestāde LESD 267. panta pirmās daļas b) punkta izpratnē, to regulē arī starptautiskās tiesības un, konkrētāk, no tās interpretācijas viedokļa – starptautiskās līgumtiesības (skat. šajā ziņā spriedumu *Brita*, C-386/08, EU:C:2010:91, 39. punkts).
- 35 Starptautiskās līgumtiesības būtībā ir kodificētas Vīnes konvencijā. Saskaņā ar šīs konvencijas 1. pantu tā tiek piemērota līgumiem starp valstīm. Tomēr saskaņā ar minētās konvencijas 3. panta b) punktu fakts, ka tā netiek piemērota starptautiskiem līgumiem, kas tiek noslēgti starp valstīm un citiem starptautisko tiesību subjektiem, neietekmē jebkura Vīnes konvencijā izklāstītā noteikuma piemērošanu nolīgumiem, kas būtu piemērojams neatkarīgi no šīs pašas konvencijas atbilstoši starptautisko tiesību normām.
- 36 No minētā izriet, ka Vīnes konvencijā ietvertie noteikumi ir piemērojami tādām nolīgumiem, kas noslēgti starp dalībvalsti un starptautisku organizāciju, piemēram, Konvencija, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, ciktāl šie noteikumi atspoguļo vispārējās starptautisko paražu tiesību normas. Minētā konvencija līdz ar to ir jāinterpretē saskaņā ar šiem noteikumiem (skat. šajā ziņā spriedumu *Brita*, EU:C:2010:91, 41. punkts).

- 37 Atbilstoši Vīnes konvencijas 31. pantam, kas atspoguļo vispārējās starptautiskās paražu tiesības (skat. šajā ziņā spriedumu Komisija/Somija, EU:C:2009:715, 39. punkts), līgums jāinterpretē godprātīgi saskaņā ar parasto nozīmi, kāda piešķirama līguma noteikumiem kopumā un atbilstoši tā objektam un mērķim (skat. spriedumu *Brita*, EU:C:2010:91, 43. punkts).
- 38 Turklāt atbilstoši Vīnes konvencijas 31. panta 3. punkta b) apakšpunktam, interpretējot līgumu, ir jāņem vērā jebkura agrākā prakse līguma piemērošanā, ar kuru ir iedibināta pušu vienošanās par līguma interpretāciju.

Par pirmo jautājumu

- 39 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka Eiropas skolas nodarbināti nepilnas slodzes pedagogi, kas nav kādas dalībvalsts norīkoti, ietilpst šajā tiesību normā minēto personu skaitā atšķirībā no administratīvā un apkalpojošā personāla.
- 40 Šajā ziņā ir jānorāda, ka atbilstoši šīs konvencijas 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmajam un otrajam teikumam, pirmkārt, Eiropas skolu apelācijas padomei ir ekskluzīva kompetence, ja visas administratīvās iespējas ir izmantotas, pirmajā un pēdējā instancē lemt par jebkuru strīdu par šīs konvencijas piemērošanu tajā minētajām personām, izņemot administratīvo un apkalpojošo personālu, un, otrkārt, šo procedūru nosacījumi un sīki izstrādāti noteikumi pēc vajadzības tiek noteikti Pedagogu nodarbināšanas noteikumos vai Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtībā.
- 41 Tādējādi no Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta formulējuma izriet, ka nepilnas slodzes pedagogi pieder pie minētās konvencijas šīs tiesību normas pirmās daļas pirmajā teikumā minētajām personām atšķirībā no administratīvā un apkalpojošā personāla, kas no tām ir izslēgts.
- 42 Turklāt šādu interpretāciju apstiprina Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta konteksts.
- 43 Kā Komisija norāda savos apsvērumos, it īpaši no šīs konvencijas 19. panta 4. un 6. punkta un 22. punkta pirmās daļas izriet, ka tajā tiek skaidri nošķirti pedagogi, no vienas puses, un administratīvais un apkalpojošais personāls, no otras puses.
- 44 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka Eiropas skolas nodarbināti nepilnas slodzes pedagogi, kas nav kādas dalībvalsts norīkoti, ietilpst šajā tiesību normā minēto personu skaitā atšķirībā no administratīvā un apkalpojošā personāla, kas no tām ir izslēgts.

Par trešo jautājumu

- 45 Uzdodot trešo jautājumu, kas ir jāpārbauda pirms otrā jautājuma, iesniedzējtiesa jautā, vai Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka līgumiskas vienošanās noslēgšana starp Eiropas skolas direktoru un nepilnas slodzes pedagogu par darba tiesisko attiecību termiņa noteikšanu ir pēdējam minētajam nelabvēlīgs akts.
- 46 Šajā ziņā jānorāda, ka šī konvencija neietver nekādu jēdziena “akts, kurš nelabvēlīgi ietekmē personas [nelabvēlīgs akts]”, definīciju, kas ir minēts tās 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmajā teikumā.

- 47 Kā to norāda *Europäische Schule München* un Komisija, pastāv atšķirība starp minētās konvencijas dažādu valodu redakcijām attiecībā uz jēdzienu “nelabvēlīgs akts”, proti, dažās no tām, konkrētāk, spāņu, angļu, franču un itāļu valodu redakcijās tiek attiecīgi lietoti jēdzieni “un acto”, “any act”, “un acte” un “un atto”, kam ir plašāka piemērojama nekā vācu valodas redakcijā lietotajam terminam “Entscheidung”, jeb burtiski – “lēmums”.
- 48 Šajā ziņā jāatgādina, ka atbilstoši Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, preambulas ceturta apsvēruma piektajam ievilkumam viens no tās mērķiem ir pietiekamas tiesiskās aizsardzības nodrošināšana pret padomes vai administratīvo valžu darbību pedagogiem un citām personām, uz kurām attiecas šī konvencija.
- 49 Ievērojot it īpaši iepriekšējā šī sprieduma punktā atgādināto mērķi, šajā gadījumā ir jāizmanto jēdziena “nelabvēlīgs akts” plaša interpretācija, jo nekas minētajā konvencijā, kā arī tās piemērošanai pieņemtajās tiesību normās, kas ir jāņem vērā atbilstoši Vīnes konvencijas 31. panta 3. punkta c) apakšpunktam, to neliedz.
- 50 Jāuzsver, ka atbilstoši Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta otrajai daļai Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības, kurā it īpaši ir paredzēti nosacījumi un sīki izstrādāti noteikumi, kas attiecas uz šo lietu izskatīšanu apelāciju padomē, 3.2. punktā ir paredzēts, ka Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības 80. pants, kas ir iekļauts tās VII nodaļā par tiesību aizsardzības līdzekļiem, tiek piemērots nepilnas slodzes pedagogiem, jo Eiropas skolas apelācijas padomei ir ekskluzīva kompetence pirmajā un pēdējā instancē lemt par “nelabvēlīga akta” tiesiskumu visos strīdos starp Eiropas skolu vadības institūcijām un nepilnas slodzes pedagogiem.
- 51 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības 80. panta 1. punkts ir formulēts identiski Eiropas Kopienas Civildienesta noteikumu (Padomes 1968. gada 29. februāra Regula (EEK, Euratom, EOTK) Nr. 259/68, ar ko ir noteikti Eiropas Kopienas Civildienesta noteikumi un Eiropas Kopienas pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība (OV L 56, 1. lpp.)) 91. pantam, atbilstoši kuram Eiropas Savienības Tiesas jurisdikcijā ir jebkurš strīds starp Savienību un jebkuru personu, uz kuru attiecas šie Civildienesta noteikumi, attiecībā uz tādu tiesību aktu likumību, kas nelabvēlīgi ietekmē šādu personu 90. panta 2. punkta izpratnē.
- 52 Atbilstoši Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības 86. pantam šīs kārtības pantu interpretācija, kuri ir identiski Eiropas Kopienas Civildienesta noteikumu pantiem, ir jāveic saskaņā ar Komisijas piemērotajiem kritērijiem.
- 53 Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai tikai tie akti, kas tieši un individuāli ietekmē ieinteresēto personu tiesisko stāvokli, var tikt uzskatīti par nelabvēlīgiem. Turklāt Tiesa atkārtoti ir interpretējusi nelabvēlīga akta jēdzienu Kopienas Civildienesta noteikumu 90. panta izpratnē tā, ka tas attiecas uz visiem aktiem, kas var tieši ietekmēt noteiktu tiesisko situāciju (skat. it īpaši rīkojumu *Strack*/Komisija, C-237/06 P, EU:C:2007:156, 62. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 54 Turklāt Tiesa ir jau nospriedusi strīdā starp palīgdarbinieku un Komisiju, ka “nelabvēlīgs akts” minēto statūtu 90. panta 2. punkta izpratnē šajā lietā bija darba līgums (skat. spriedumu *Castagnoli*/Komisija, 329/85, EU:C:1987:352, 11. punkts).
- 55 Tādējādi nepilnas slodzes pedagoga darba līgums tiek uzskatīts par “nelabvēlīgu aktu” Norīkotā personāla nodarbināšanas kārtības 80. panta izpratnē vēl jo vairāk tādēļ, kā tas ir šajā lietā, ka runa ir par tādu līguma elementu, kas paredzēts piemērojamajā likumā, tas ir, ilgumu, kas tieši izriet no Nepilnas slodzes pedagoga nodarbināšanas kārtības 1.3. punkta.

56 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz līgumisku vienošanos starp Eiropas skolas direktoru un nepilnas slodzes pedagogu par darba tiesisko attiecību termiņa noteikšanu uzskatīt par pēdējam minētajam nelabvēlīgu aktu.

Par otro jautājumu

57 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa jautā, vai Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka šis regulējums attiecas arī uz tādu aktu, kuru skolas direktors pieņēmis, izpildot savus pienākumus.

58 Jāprecizē, ka direktora akti nevar tikt izslēgti no minētās konvencijas 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmā teikuma piemērošanas jomas tikai tādēļ, ka tie nav tieši minēti šajā tiesību normā.

59 Pirmkārt, jāatgādina, ka atbilstoši Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta otrajai daļai nosacījumi un sīki izstrādāti noteikumi, kas attiecas uz šo lietu izskatīšanu, pēc vajadzības tiek noteikti Pedagogu nodarbināšanas noteikumos vai nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtībā.

60 Otrkārt, Konvencija, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, ir jāinterpretē it īpaši atbilstoši Vīnes konvencijas 31. pantam, atbilstoši kuram ir jāņem vērā jebkuras starptautisko tiesību normas, kas piemērojamas attiecībās starp dalībniekiem, un jāpiešķir liela nozīme jebkurai agrākai pirmās no šīm konvencijām piemērošanas praksei.

61 Šajā ziņā, kā izriet no Starptautiskās Tiesas judikatūras, agrākā līguma piemērošanas prakse var būt nozīmīgāka par šī līguma skaidriem noteikumiem, ja šī prakse atspoguļo pušu vienošanos (ST, lieta *Preah Vihear* templis (Kambodža pret Taizemi), 1962. gada 15. jūnija spriedums, *Recueil 1962*, 6. lpp.).

62 Tādējādi, lai noteiktu terminu “akti, ko pieņēmusi padome vai administratīvā valde”, kas minēti Konvencijas 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmajā teikumā, piemērojamību, ir jāatsaucas uz visām starptautisko tiesību normām, kā arī uz agrāko šīs konvencijas piemērošanas praksi.

63 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka atbilstoši Norikotā personāla nodarbināšanas kārtības 80. pantam, uz kuru ir atsauce Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības 3.2. punktā un kurā saskaņā ar Konvencijas, ar kuru nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta otro daļu ir noteikti Eiropas skolu apelāciju padomē uzsākto procedūru atsevišķi nosacījumi un sīki izstrādāti noteikumi, tās ekskluzīvā kompetence attiecas uz visiem strīdiem starp Eiropas skolu vadības institūcijām un personāla locekļiem par tiem nelabvēlīgiem aktiem. It īpaši no šīs konvencijas 7. panta pēdējās daļas, skatītas kopā ar tās 21. panta otro daļu, kā arī no Norikotā personāla nodarbināšanas kārtības 6. panta a) punkta un I pielikuma izriet, ka Eiropas skolas direktors ir šīs skolas vadības institūcija.

64 Tādējādi Norikotā personāla nodarbināšanas kārtības 80. panta formulējums atšķiras no Konvencijas, ar kuru nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmā teikuma.

65 Pamatojoties uz minēto 80. pantu, pēc tam attīstījās Eiropas skolu apelācijas padomes judikatūra, saskaņā ar kuru var celt prasību par nelabvēlīgiem aktiem, ko pieņēmušas Eiropas skolu valdības institūcijas. Šī judikatūra ir jāuzskata par Konvencijas piemērošanas agrāku praksi Vīnes konvencijas 31. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

66 Minētās konvencijas puses nekad nav apstrīdējušas šādu praksi. Tas, ka konvencijas puses to nav apstrīdējušas, ir jāuzskata par piekrišanu šādai praksei, klusu ciešot.

- 67 No minētā izriet, ka šīs prakse ir jāuzskata, pamatojoties uz Norikotā personāla nodarbināšanas kārtības 80. pantu, par tādu, kas veido pušu vienošanos par Konvencijas, ar kuru nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmā teikuma interpretāciju. Šī prakse tādējādi var būt svarīgāka par šīs tiesību normas tekstu, kas tātad ir jāinterpretē tādējādi, ka tas būtībā neliedz uzskatīt Eiropas skolas vadības institūciju aktus par tādiem, uz kuriem attiecas minētā tiesību norma.
- 68 Attiecībā uz Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības 3.4. punkta ietekmi jāatgādina, ka atbilstoši šai tiesību normai skolas atrašanās valsts tiesām ir kompetence izskatīt iespējamus strīdus par nepilnas slodzes pedagogu, reliģijas skolotāju un pagaidu darbinieku darbā pieņemšanas un atlaišanas nosacījumiem, ko reglamentē skolas atrašanās vietas valsts tiesību akti darba tiesisko attiecību, sociālās apdrošināšanas un nodokļu jomā, neskarot iepriekš minētos noteikumus.
- 69 Ciktāl pamatlieta attiecas uz darba līguma ilguma ierobežošanu, kas ir paredzēta Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības 1.3. punktā, tā nevar ietilpt attiecīgās Eiropas skolas atrašanās vietas tiesas kompetencē. Turklāt šis konstatējums ir izteikts arī pedagoga darba līgumu, kas noslēgti starp pamatlietas pusēm, 10. panta 2. punktā.
- 70 No minētā izriet, ka jāuzskata, ka Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības 1.3., 3.2. un 3.4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka strīds par darba līgumā, kas noslēgts starp nepilnas slodzes pedagogu un Eiropas skolas direktoru, ietvertas vienošanās par darba attiecību ilguma ierobežošanu tiesiskumu ir ekskluzīvā Eiropas skolu apelāciju padomes kompetencē.
- 71 Turklāt, pretēji *S. Oberto* un *B. O'Leary* tiesas sēdē apgalvotajam, jānorāda, ka šī to Konvencijas, ar kuru nosaka Eiropas skolu statūtus, un Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības attiecīgo normu interpretācija, atbilstoši kurām apelāciju padomei ir ekskluzīva kompetence lemt par tādu strīdu, kāds ir pamatlieta, neietekmē ieinteresēto personu tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 72 Attiecībā uz Eiropas skolu apelāciju padomi Tiesa ir nospriedusi, ka tā atbilst visiem nosacījumiem, lai to varētu uzskatīt par “tiesu” LESD 267. panta izpratnē, proti, šī iestāde ir izveidota ar likumu, tā ir pastāvīga, tās pieņemtie nolēmumi ir saistoši, tiesvedība tajā notiek atbilstoši sacīkstes principam un tā piemēro tiesību normas, kā arī tā ir neatkarīga, izņemot to, ka tā pieder vienai no dalībvalstīm (skat. šajā ziņā spriedumu *Miles* u.c., EU:C:2011:388, 37.–39. punkts).
- 73 Turpinājumā ir jāatgādina, ka atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 47. pantam efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips attiecas nevis uz tiesībām piekļūt vairākām tiesu instancēm, bet gan tikai uz tiesībām piekļūt tiesai (skat. spriedumu, 2014. gada 17. jūlijs, *Sánchez Morcillo* un *Abril García*, C-169/14, EU:C:2014:2099, 36. punkts).
- 74 Visbeidzot, kaut arī iepriekš minētajā spriedumā *Miles* (EU:C:2011:388, 43.–45. punkts) Tiesa ir norādījusi, ka tai nav kompetences atbildēt uz Eiropas skolu apelācijas padomes uzdoto jautājumu, jo tā nav “dalībvalsts tiesa” LESD 267. panta izpratnē, tā arī pieļāva, ka iespēja – pat pienākums – šai apelācijas padomei vērsties Tiesā attiecībā uz strīdu ar Eiropas skolas nepilnas slodzes pedagogiem, kurā ir jāpiemēro Savienības tiesību vispārīgie principi, protams, ir iespējama, bet dalībvalstīm ir jāveic reformas šobrīd spēkā esošajā ar Konvencijas, ar kuru nosaka Eiropas skolu statūtus, izveidotajā sistēmā.
- 75 Tātad jāuzskata, ka pienākums atbildētājām pamatlieta celt savu prasību par darba līgumā, kas noslēgts starp viņu un *Europäische Schule München* direktoru, ietvertas vienošanās par darba attiecību ilguma ierobežošanu tiesiskumu Eiropas skolu apelāciju padomē, kas lemj pirmajā un pēdējā instancē un kas nav pilnvarota vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, neietekmē viņu tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

76 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka šis regulējums principā neliedz šo tiesību normu piemērot aktam, kuru Eiropas skolas direktors pieņēmis, izpildot savus pienākumus. Nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības 1.3., 3.2. un 3.4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka strīds par darba līgumā, kas noslēgts starp nepilnas slodzes pedagogu un Eiropas skolas direktoru, ietvertas vienošanās par darba attiecību ilguma ierobežošanu tiesiskumu ir ekskluzīvā Eiropas skolu apelāciju padomes kompetencē.

Par ceturto jautājumu

77 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, uz ceturto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

78 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, kas Luksemburgā 1994. gada 21. jūnijā noslēgta starp dalībvalstīm un Eiropas Kopienām, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka Eiropas skolas nodarbināti nepilnas slodzes pedagogi, kas nav kādas dalībvalsts norikoti, ietilpst šajā tiesību normā minēto personu skaitā atšķirībā no administratīvā un apkalpojošā personāla, kas no tām ir izslēgts;**
- 2) **Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz līgumisku vienošanos starp Eiropas skolas direktoru un nepilnas slodzes pedagogu par darba tiesisko attiecību termiņa noteikšanu uzskatīt par pēdējam minētajam nelabvēlīgu aktu;**
- 3) **Konvencijas, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, 27. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tas principā neliedz šo tiesību normu piemērot aktam, kuru Eiropas skolas direktors pieņēmis, izpildot savus pienākumus. Eiropas skolu no 1994. gada 1. septembra līdz 2011. gada 31. augustam nodarbināto nepilnas slodzes pedagogu nodarbināšanas kārtības 1.3., 3.2. un 3.4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka strīds par darba līgumā, kas noslēgts starp nepilnas slodzes pedagogu un Eiropas skolas direktoru, ietvertas vienošanās par darba attiecību ilguma ierobežošanu tiesiskumu ir ekskluzīvā Eiropas skolu apelāciju padomes kompetencē.**

[Paraksti]